

BOSNA I HERCEGOVINA
OSNOVNI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 Ps 141147 21 Ps
Brčko, 19.12.2023. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Osnovni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, sudija Admir Salihović, u pravnoj stvari tužitelja JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, zastupanog po Pravobranilaštvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, protiv tuženog „Servis Burić“ d.o.o. J., zastupanog po zakonskom zastupniku-direktoru M. B., a isti po punomoćniku Ognjenu Avlijaš, advokatu iz Bijeljine, radi naknade štete, v.sp. 33.052,50 KM, te po protutužbi tuženog, radi sticanja bez osnova, v.sp. 11.000,00 KM, nakon usmene i javne glavne rasprave, održane dana 19.12.2023. godine, u prisustvu zakonskog zastupnika tužitelja i punomoćnika tuženog, donio je slijedeću

P R E S U D U

I Djelimično se usvaja tužbeni zahtjev tužitelja, pa se obavezuje tuženi „Servis Burić“ d.o.o. J., da tužitelju JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, na ime naknade materijalne štete, isplati iznos od 17.250,00 KM, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.05.2023. godine, kao dana kada je učinjen izdatak za popravak predmetnog t.m.v., pa do konačne isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude, dok je sa viškom tužbenog zahtjeva, preko dosuđenog iznosa pa do zahtijevanog iznosa od 33.052,50 KM, te u dijelu zakonske zatezne kamate za period počev od 30.11.2020. godine pa do 10.05.2023. godine, tužitelj odbijen.

II Odbija se protivtužbeni zahtjev tuženog, a koji glasi:

„Usvaja se protivtužbeni zahtjev, te se obavezuje tužitelj-protivtuženi da tuženom-protivtužitelju isplati iznos od 11.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom koja će se obračunati na taj iznos počevši od 02.04.2021. godine kao dana sticanja bez osnova pa do konačne isplate, kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka“.

III Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Obrazloženje

Tužitelj je dana 31.08.2021. godine, podnio tužbu protiv tuženog, a radi naknade štete, v.sp. 57.136,74 KM.

U tužbi je navedeno da je dana 29.07.2019. godine, između tužitelja JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH i tuženog „Servis Burić“ d.o.o. J., zaključen Okvirni sporazum, broj ... (...) od 29.07.2019. godine, čiji je predmet nabavka i ugradnja rezervnih dijelova za teretna motorna vozila nosivosti preko 6.5 tona - LOT 1, da su na osnovu navedenog Okvirnog sporazuma ugovorne strane ugovorile da će tokom cijelog ugovornog perioda zaključivati pojedinačne ugovore (narudžbenice/trebovanja) za nabavku i ugradnju roba koja su predmet ugovora, a sve prema

tenderskoj dokumentaciji koja je sastavni dio Okvirnog sporazuma. Navedeno je i to da je dana 13.03.2020. godine upućena narudžbenica predmetnom dobavljaču za defektažu kvara u vrijednosti od 1.428,10 KM na vozilu registarskih oznaka (autosmečar, novi registarski broj ...), gdje je „Servis Burić“ d.o.o. J., izvršio usluge identifikacije/defektaže vozila, da je nakon izvršene defektaže „Servis Burić“ d.o.o. J., dostavio predračun sa naznakom potrebnih dijelova i radova da bi se kvar otklonio. Na osnovu dostavljenog predračuna, navedenom dobavljaču je dostavljena narudžbenica, broj predmeta 02.07./3-0...., broj akta 02.05/...-ZK... od 09.06.2020. godine u vrijednosti od 6.968,52 KM za rezervne dijelove i usluge po tenderskoj dokumentaciji i narudžbenica, broj predmeta 02.07/3-02008/19, broj akta 02.05/1-67-ZK-... od 16.07.2020. godine za usluge i rezervne dijelove mimo tenderske dokumentacije u vrijednosti od 23.550,62 KM. Navedeno je i to da je nakon izvršene opravke, vozilo preuzeto i stavljeno u funkciju. Međutim, dana 30.11.2020. godine, došlo je do ponovnog kvara na navedenom kamionu, a o čemu je preduzeće „Servis Burić“ d.o.o. J., odmah obaviješteno i pozvano da otkloni kvar, jer se radilo o kvaru na dijelovima koje je ugradilo navedeno preduzeće prema narudžbenici, broj 02.07/3-.... (02.05/1-67...) od 16.07.2020. godine i narudžbenici po Okvirnom sporazumu, broj 02.07/3-.... (02.05/1-67-Z...) od 09.06.2020. godine. Navedeno preduzeće je odbilo, da u skladu sa zaključenim Okvirnim sporazumom, otkloni kvar na vozilu, tvrdeći da se nastanak kvara ne može staviti njemu na krivicu, uz tvrdnju da je do kvara na predmetnom vozilu došlo uslijed začepjenja zračnog filtera. U cilju provjere navoda dobavljača o uzrocima kvara, imenovana je komisija koja je utvrdila da navodi dobavljača nisu tačni, obzirom da je prilikom pregleda filtera zraka, utvrđeno da je kućište filtera uredno bez vidljivih oštećenja i nečistoća. Obzirom da je preduzeće „Servis Burić“ d.o.o. J., odbilo da otkloni kvar na motornom vozilu u vlasništvu JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH, isti (tužitelj) se obratio preduzeću „Kami i Bus“ d.o.o. M., D., za dostavu ponude za otklanjanje kvara na navedenom vozilu, nakon čega je navedeno preduzeće dostavilo ponudu u iznosu od 68.136,74 KM, a koji iznos ujedno predstavlja iznos štete koju je tužitelj pretrpio zbog kršenja ugovornih obaveza od strane preduzeća „Servis Burić“ d.o.o. J. (tuženog). Navedeno je i to da je shodno članu 15. Okvirnog sporazuma, tužitelj zbog neizvršenja ugovorom preuzetih obaveza od strane tuženog, aktiviralo bankarsku garanciju, te je po tom osnovu naplaćen iznos od 11.000,00 KM, tako da iznos koji tužitelj potražuje od tuženog iznosi 57.136,74 KM. Tužitelj je dana 03.02.2021. godine uputio i opomenu pred raskid Okvirnog sporazuma, broj 02.07/3-... kojom je upozorio tuženog na kršenje ugovornih obaveza sa pozivom da u roku od 10 dana od dana prijema opomene, ispuni ugovorom preuzete obaveze, te da će se u suprotnom smatrati da je Okvirni sporazum, broj 02.007/3- od 29.07.2019. godine raskinut. Budući da tuženi nije postupio po navedenoj opomeni, tužitelj je tuženom dostavio izjavu o jednostranom raskidu ugovora/okvirnog sporazuma. Kako je tuženi, koji je shodno odredbama Okvirnog sporazuma člana 3., 7. i 10., odgovoran za kvalitet isporučene robe, odbio otkloniti kvar na vozilu, te na takav način pričinio štetu tužitelju, predloženo je da sud usvoji tužbeni zahtjev tužitelja.

Na ročištu održanom dana 16.12.2023. godine, zakonski zastupnik tužitelja je u skladu sa ispostavljenim računima, te nalazom i mišljenjem vještaka mašinske struke, konačno opredijelila tužbeni zahtjev na način da je od tuženog na ime naknade materijalne štete potraživala isplatu iznosa od 33.052,50 KM, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.11.2020. godine, kao dana nastanka štete, pa do konačne isplate. Predloženo je da sud usvoji konačno opredijeljen tužbeni zahtjev. Traženi su troškovi postupka.

U odgovoru na tužbu, te u protutužbi, punomoćnik tuženog je osporio kako osnov, tako i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, onim navodima kojim ukazuje da je nesporno da su tužitelj i tuženi bili u poslovnom odnosu, po osnovu Okvirnog sporazuma, broj 02.07/3-... od 29.07.2019. godine, na osnovu koga se tuženi obavezao da za potrebe tužitelja po nalogu izvršava servis, popravku i

ugradnju rezervnih dijelova na teretna vozila, a što tuženi obavlja u vidu registrovane djelatnosti. Navedeno je i to da je kao sredstvo obezbjeđenja urednog ispunjenja ugovora tuženi izdao безусловnu bankarsku garanciju u visini od 10% od vrijednosti posla što se zaključuje čitanjem člana 15. Okvirnog sporazuma. Među parničnim strankama je najprije nastao spor oko popravke, odnosno obaveze popravke t.m.v. „MAN“, registarskih oznaka ... od strane tuženog i postojanja njegove odgovornosti za navodno prouzrokovanu štetu, kao i spor u vezi isporuke i ugradnje rezervnog dijela-hladnjaka vode za vozilo registarskih oznaka ..., te dostavljanje ponude za dijelove prema zahtjevima tužitelja, broj 02.07/3... od 23.12.2020. godine i broj od 26.11.2020. godine. S tim u vezi, tužitelj je tuženom uputio opomenu pred raskid Okvirnog sporazuma od 03.02.2021. godine. Kada su u pitanju zahtjevi za dostavljanje ponude, tuženi je otklonio navedeni nedostatak i tužitelju dana 08.02.2021. godine dostavio tražena akta. U pogledu zahtjeva iz predmetne opomene, zahtjev za otklanjanje kvara na t.m.v. „MAN“, registarskih oznaka ... je predmet spora po tužbi i tužbenom zahtjevu u formi zahtjeva za naknadu prouzrokovane štete. Treći zahtjev postavljen u opomeni jeste zahtjev za isporuku i ugradnju hladnjaka rashladne tečnosti na vozilu registarskih oznaka Tuženi je odgovorio tužitelju usmenim i pismenim putem da nije u mogućnosti da isporuči rezervni dio, jer je nabavka istog od distributera i proizvođača nemoguća usljed zastoja u proizvodnji. Tuženi se obratio i distributerima i uvoznicima rezervnih dijelova koji su dali jasan odgovor da nisu u mogućnosti isporučiti navedene dijelove. Bez obzira na navedeno, tužitelj je aktivirao bankarsku garanciju, te je od tuženog naplatio iznos od 11.000,00 KM prema članu 15. Okvirnog sporazuma od 29.07.2019. godine. Iz priloženih dokaza i obavještenja tuženog, jasno se vidi da usljed više sile koja se ogleda u nedostatku rezervnog dijela u proizvodnji, a samim tim i u uvozu od strane ovlaštenih distributera, tuženi iz objektivnih razloga nije u mogućnosti da ispuni zahtjev tužitelja. Tužitelj je dana 16.11.2020. godine tuženom izdao potvrdu o uspješno izvršenom poslu kojom je prihvatio sve poslove koje je po njegovom nalogu tuženi preduzeo. Tuženi je u bitnome naveo da protivtužbu podnosi, obzirom da se iz odgovora na tužbu i svih priloženih dokaza jasno vidi da odgovornost za štetu koja je nastala na t.m.v. „MAN“ ne leži na tuženom, da njegova odgovornost ne postoji, odnosno da ne postoji nijedan obavezni element štete, te na činjenici da je protivtužbom jasno dokazano da je obaveza isporuke hladnjaka vode za t.m.v. registarskih oznaka ... prestala zbog nemogućnosti ispunjenja, kao i imajući u vidu da je tužitelj potvrdio da je posao ugovoren Okvirnim sporazumom, uspješno izvršen. Shodno navedenom, jasno je da se osnov za aktiviranje bankarske garancije nije ostvario, obzirom da tuženi nije odgovoran za kvar na t.m.v. „MAN“ registarskih oznaka ..., a bez svoje krivice ne može da isporuči naručeni dio za t.m.v. registarskih oznaka Imajući u vidu navedeno, predloženo je da sud odbije tužbeni zahtjev, te usvoji protutužbeni zahtjev na način da obaveže tužitelja da tuženom isplati iznos od 11.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom koja će se obračunati na taj iznos počev od 02.04.2021. godine kao dana sticanja bez osnova, pa do konačne isplate kao i da mu naknadi troškove parničnog postupka.

U odgovoru na protutužbu, tužitelj je osporio protutužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan, onim navodima kojim tvrdi da pored toga što je tuženi odbio da izvrši popravak kvara na vozilu, tvrdeći da se nastanak kvara ne može prepisati njemu na krivicu, a što je i dovelo do podnošenja tužbe za naknadu štete, tuženi je i u drugim situacijama kršio odredbe zaključenog Okvirnog sporazuma, i to u sljedećim situacijama, narudžbenicom broj 02.07/3-... od 24.11.2020. godine od tuženog sada protutužitelja je tražena isporuka i ugradnja rezervnog dijela-hladnjak vode na motornom vozilu registarskih oznaka ... koju isporuku i ugradnju preduzeće nikada nije izvršilo uz obrazloženje da zbog situacije izazvane korona virusom, njegovi dobavljači nisu u mogućnosti da isporuče rezervni dio, nakon čega je tužitelj-sada protutuženi tražio od drugih dobavljača ponudu za nabavu predmetnog rezervnog dijela sa rokom isporuke, te su dostavljene ponude od preduzeća „A&M“ metali d.o.o. B. i preduzeća „Simipex“ d.o.o. B. L., iz čega proizlazi da je spomenutu nabavku rezervnog dijela ipak bilo moguće realizirati. Nadalje, tuženi nije dostavio svoju ponudu prema zahtjevima za ponudu, broj

02.07/3-... od 23.12.2020. godine i zahtjev za ponudu, broj 02.07/3-... od 26.11.2020. godine, iako je to bio dužan u skladu sa tačkom 7. tenderske dokumentacije koja je sastavni dio Okvirnog sporazuma, broj ... od 27.09.2019. godine dostaviti ponudu u roku 24 sata od prijema zahtjeva za ponudu. Potvrda o uspješno izvedenom poslu na koju se tuženi poziva, odnosi se na ugovor, broj ... i izdana je dana 16.11.2020. godine, dakle prije nastanka kvara na vozilu, koji se desio 30.11.2020. godine i prije odbijanja tuženog da izvrši popravak istog. Slijedom svega navedenog tužitelj je predložio da sud odbije protutužbeni zahtjev u cijelosti kao neosnovan, a tuženog obaveže da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka.

U toku postupka koji je prethodio donošenju ove odluke provedeni su dokazi uvidom i čitanjem podataka iz materijalne dokumentacije i to: okvirni sporazum, broj (....) od 29.07.2019. godine, narudžbenica, broj 02.7/3-02008/19 (02.05/1-67-ZK-070) od 13.03.2020. godine, račun, broj 139/20 od 23.04.2020. godine, zapisnik o primopredaji vozila od 22.04.2020. godine, narudžbenica po okvirnom sporazumu, broj 02.07/3-02008/19 od 09.06.2020. godine, račun, broj 316/20 od 09.09.2020. godine, zapisnik o primopredaji vozila od 27.08.2020. godine, narudžbenica po okvirnom sporazumu, broj 02.07/3-02008/19 od 16.07.2020. godine, račun, broj 339/20 od 23.09.2020. godine, zapisnik od 30.12.2020. godine sa fotografijama (5), ponuda ovlaštenog servisa „Kam i Bus“ d.o.o. M. od 19.03.2021. godine, zahtjev za plaćanje po garanciji za uredno izvršenje ugovora, broj 02.06/1-00996/21 od 26.03.2021. godine, odgovor Nove banke a.d. B. L. od 31.03.2021. godine, izvod Nove banke a.d. B. L. od 02.04.2021. godine, opomena pred raskid sporazuma od 03.02.2021. godine, izjava o jednostranom raskidu ugovora okvirnog sporazuma od 04.03.2021. godine, izvod iz prijemne knjige od 05.03.2021. godine, listing popune pogonskim gorivom od 02.03.2020. godine, 17.09. i 30.11.2020. godine, email-prepiska od 09.12.2020. godine, od 26.11.2020. godine, narudžbenica, broj 02.07/3-02008/19 od 24.11.2020. godine, ponuda/predračun, broj 3/21 od 28.01.2021. godine, ponuda/predračun, broj PPON-BRC-21-4025 od 04.02.2021. godine, zahtjev za dostavu ponude od 23.12.2020. godine, zahtjev od 26.11.2020. godine, e-mail od 18.01.2021. godine, ugovor o nabavi i ugradnji robe, broj 02.07/3-02728/22 od 18.01.2023. godine, račun/otpremnicu broj 176/2023 od 05.05.2023. godine, zapisnik o primopredaji vozila od 10.05.2023. godine, potvrda od 15.05.2023. godine, zapisnik o primopredaji vozila od 27.08.2020. godine, tenderska dokumentacija od 08.12.2022. godine, akt JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH sa e-mail prepiskom, dijagnostička memorija vozila, poziv tuženog od 01.12.2020. godine, e-mail tuženog od 01.12.2020. godine, nalaz vještaka Samira Mršić od 24.12.2020. godine, CD sa video snimkom, potvrda o uspješno realizovanom poslu od 16.11.2020. godine, predračun broj 14/21 od 08.02.2021. godine, broj 15/21 od 08.02.2021. godine, e-mail sa predračunima od 08.02.2021. godine, dopis tuženog od 08.02.2021. godine, obavijest, e-mail od 18.01.2021. godine, izvod, broj 56, status naloga za period od 02.04.2021. godine do 02.04.2021. godine, potvrda o uspješno izvršenom poslu od 16.11.2020. godine, nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke Frane Lovrić od 16.12.2022. godine, zatim je izveden dokaz vještačenjem po vještaku mašinske struke Frani Lovrić, te je proveden dokaz saslušanjem zakonskog zastupnika tuženog, te saslušanje svjedoka G. S., R.P., M. M., S. S., A.L. i S. M., pa je sud, nakon savjesne i brižljive ocjene svih izvedenih dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u smislu odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odlučio kao u izreci presude, iz slijedećih razloga:

Prije svega, predmet spora prema konačno opredijeljenom tužbenom zahtjevu, predstavlja zahtjev tužitelja kojim traži da sud donese presudu kojom će obavezati tuženog da mu na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 33.052,50 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 30.11.2020. godine, kao dana nastanka štete, pa do konačne isplate i troškovima parničnog postupka.

Tuženi se ovako postavljenom tužbenom zahtjevu suprostavio navodima da odgovornost za štetu koja je nastala na t.m.v. „MAN“ ne leži na tuženom, da njegova odgovornost ne postoji, odnosno da ne postoji nijedan obavezni element štete, kao i navodima da je obaveza isporuke hladnjaka vode za t.m.v. registarskih oznaka ..., prestala zbog nemogućnosti ispunjenja, a što je tužitelj potvrdio da je posao ugovoren Okvirnim sporazumom uspješno izvršen.

S druge strane, predmet protutužbenog zahtjeva predstavlja zahtjev tuženog da mu tužitelj isplati iznos od 11.000,00 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 02.04.2021. godine, kao dana sticanja bez osnova pa do konačne isplate, zajedno sa troškovima postupka.

Tužitelj se protutužbenom zahtjevu suprostavio navodima da je upravo tuženi odbio da izvrši popravku kvara na vozilu, tvrdeći da se nastanak kvara ne može pripisati njemu na krivicu, a da je posljedica aktiviranja bankarske garancije, ponašanje tuženog suprotno odredbama predmetnog Okvirnog sporazuma.

Prije svega, među parničnim strankama je nesporna činjenica da su parnične stranke bile u poslovnom odnosu po osnovu Okvirnog sporazuma, broj ... od 29.07.2019. godine, te da je tuženi za potrebe tužitelja, a u skladu sa ispostavljanim zahtjevima vršio redovni servis i popravku teretnih motornih vozila-kamiona u vlasništvu tužitelja, kao ni činjenica da je jedno od servisiranih vozila i t.m.v. „MAN“, registarskih oznaka ...

Među parničnim strankama je nesporno i to da je kao sredstvo obezbjeđenja, urednog ispunjenja ugovora, tuženi izdao безусловnu bankarsku garanciju u visini od 10% od vrijednosti posla.

Nadalje, među parničnim strankama je nesporno i da je tužitelj aktivirao bankarsku garanciju, te da je od tuženog na navedeni način naplatio iznos od 11.000,00 KM.

Među parničnim strankama je sporan uzrok nastanka predmetne štete, a samim tim i osnov. Nadalje, među parničnim strankama je sporna i visina tužbenog zahtjeva, kao i osnovanost protutužbenog zahtjeva.

Prije svega, odredbom člana 154. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89), propisano je ko drugome prouzrokuje štetu, dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice, dok je odredbom člana 155. istog Zakona propisano, da je šteta umanjene nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist), a i nanošenje drugom fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta).

Odredbom člana 170. stav 1. Zakona o obligacioni odnosima, propisano je da za štetu koju radnik u radu ili u vezi sa radom prouzrokuje trećem licu, odgovara preduzeće u kojem je radnik radio u trenutku prouzrokovanja štete, osim ako dokaže da je radnik u datim okolnostima postupao onako kako je trebalo, dok je stavom 2. propisano da oštećenik ima pravo zahtijevati naknadu štete i neposredno od radnika ako je štetu prouzrokovao namjerno. Nadalje, odredbom člana 185. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima, propisano je da je odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala, dok je stavom 2. istog člana propisano da ukoliko uspostavljanje ranijeg stanja ne uklanja štetu potpuno, odgovorno lice dužno je za ostatak štete dati naknadu u novcu. Naposljetku, odredbom člana 3., propisano je da kad uspostavljanje ranijeg stanja nije moguće, ili kad sud smatra da nije nužno da to učini odgovorno lice, sud će odrediti da ono isplati oštećeniku odgovarajuću svotu novca na ime naknade štete, dok je odredbom člana 4. propisano da će sud

dosuditi oštećeniku naknadu u novcu kad on to zahtijeva, izuzev ako okolnosti datog slučaja opravdavaju uspostavljanje ranijeg stanja.

U svom iskazu zakonski zastupnik tuženog M. B. je, u bitnome, naveo da je njegovo preduzeće servisiralo predmetno t.m.v. „Man“, što je obuhvatalo popravak motora, da su dali dvije ponude, da im je tužitelj tražio da urade zamjenske dijelove. Nakon što je izvršen popravak predmetnog t.m.v., a po proteku nekoliko mjeseci, pozvao ga je R. P., te mu te prilike saopštio da se desila havarija na predmetnom t.m.v. Naveo je i to da od kada su predali servisiran kamion, do kvara na istom, prošlo je oko 2 mjeseca, u kojem periodu nije bilo prigovora na izvršeni posao, da kada je potpisao ugovor, K.A. i M. V. su mu kazali da smije pristupiti popravci ako ima dokumente tužitelja, da od R. P. nikada nije dobio nikakav prigovor na popravak motora. Naveo je i to da je nakon što se desio štetni događaj, kamion prevezen, te da je nedugo potom, na licu mjesta izvršen i pregled kamiona, odnosno motora na istom, kako bi se utvrdio razlog koji je doveo do nastanka štete, da je pregledu vozila nakon kvara, prisustvovao i vještak Samir Mršić, a koga je isti (zakonski zastupnik tuženog) uz saglasnost tužitelja pozvao, kako bi isti utvrdio razlog kvara na predmetnom t.m.v. Pored navedenog posla, tužitelj je naručivao i hladnjak za „Renault“, za koji je zakonski zastupnik kazao da ga nije mogao isporučiti, jer je bio period korone zbog koje su fabrike za proizvodnju istih, bile zatvorene, da je nakon toga kontaktirao i drugo preduzeće iz kojeg su mu također kazali da ne mogu isporučiti traženi dio, nakon čega je isti kontaktirao zaposlenike tužitelja i objasnio im zašto ne može nabaviti hladnjak, na što su isti kazali da će ga tužiti. Naveo je i da nakon što je kamion popravljen i preuzet, da ga niko od zaposlenika tužitelja nije kontaktirao vezano za gubitak ulja, da nije dobio primjedbu na rad, da su ga u jednom trenutku pozvali zaposlenici tužitelja i upoznali ga sa kvarom koji se desio na vozilu, da je nakon toga odmah došao na lice mjesta, gdje je zatekao R. P. i A. D., da je nakon toga kamion odvezen na C., nakon čega je organizirao zajednički pregled vozila uz učešće vještaka mašinske struke Samira Mršić, koji je utvrdio da tuženi nije kriv za nastanak predmetne štete. Kada je pak u pitanju hladnjak za t.m.v., zakonski zastupnik tuženog je naveo da je tužitelja obavijestio o nemogućnosti nabavke istog, a da su mu zaposlenici tužitelja kazali da će ga zbog toga tužiti. Za predmetni kvar, zakonski zastupnik tuženog je kazao da nije nastao zbog dijelova, nego zbog začepljenja filtera zraka koji nije imao protok zraka, a koji problem su imali svi kamioni koji su došli kod tužitelja. Naveo je i to da je uposlenika tužitelja M. V., upoznao sa činjenicom da se moraju izvršiti popravke na svim vozilima, da je na predmetnom kamionu, prije popravke motora, zamijenio filter zraka koji je bio začepljen od blata.

U svom iskazu svjedok R. P. je, u bitnome, naveo da je zaposlenik kod tužitelja, i da radi na poslovima šefa sektora za održavanje motornih vozila, da je tuženi na predmetnom t.m.v., radio servis, a da su isti nakon toga, pregledali predmetno t.m.v., da su nakon što su ustanovili da navedeno t.m.v. troši velike količine motornog ulja, zakonskog zastupnika tuženog o istomu obavijestili. Nakon toga je dolazio zakonski zastupnik tuženog i dosipao svoje ulje. Svjedok je naveo i to da u trenutku kada se desio kvar, da ih je obavijestio vozač kamiona, da su odmah izašli na lice mjesta, gdje su zatekli veliki trag ulja, da se vidio i klip na motoru nakon čega su pokupili dijelove i tada je kamion prebačen na mjesto gdje je tuženi imao servis na C. Naveo je i to da je upravo zakonski zastupnik tuženog zvao vještaka, kako bi bio prisutan pri vađenju motora. Prilikom pregleda filtera zraka, navodi da je unutrašnjost filtera bila čista sa jako malo prašine. Naveo je i da mu nije poznato da je zakonski zastupnik tuženog predlagao prepravku kamiona u dijelu koji se odnosi na zračne filtere.

U svom iskazu svjedok G. S. je, u bitnome, naveo da je zaposlen kod tužitelja, da je na predmetnom t.m.v., primjećeno lupanje kada bi se davao gas, da su nakon toga tražili defektažu kako bi se utvrdilo koji je razlog tome, da je nakon toga izvršena defektaža i dostavljen predračun na osnovu kojeg su izdali narudžbenicu preduzeću „Servis Burić“ d.o.o. J., koji je taj posao i odradio. Po

završenom poslu na predmetnom t.m.v., primijećena je znatno veća potrošnja ulja od standardne, o čemu su blagovremeno obavijestili tuženog. Naveo je i da su upozoravali servis oko tog gubitka ulja, nakon čega se i desio predmetni kvar, a nakon čega su kamion prebacili na C. kako bi tuženi izvršio pregled istog. Svjedok je naveo i da je zakonski zastupnik tuženog angažovao vještaka mašinske struke kako bi utvrdio stvarni razlog kvara. Smatra da je do kvara došlo usljed propusta radnika tuženog koji je i pored upozorenja da nakon popravke kamiona, kamion troši znatno veće količine ulja od dozvoljene. Svjedok je naveo i da ih je zakonski zastupnik tuženog uvjeravao da je to normalno i da ugrađeni dijelovi treba da „legnu“. Za kamion je naveo da je redovno održavan, da je dosipano najskuplje ulje, da su vozači svakodnevno vršili provjeru da li kamion ima dovoljnu količinu vode i ulja, da je tokom pregleda utvrđeno, suprotno navodima zakonskog zastupnika tuženog, da je zračni filter čist. Svjedok je i za nabavku hladnjaka naveo da ih je preduzeće „Servis Burić“ d.o.o. J. obavijestilo da nije u mogućnosti nabaviti hladnjak za kamion „Renault“, nakon čega su isti nakon dva dana, nabavili navedeni hladnjak iz preduzeća koje je imalo sjedište u B.

U svom iskazu svjedok M. M. je, u bitnome, naveo da je zaposlenik kod tužitelja, da radi na poslovima održavanja vozila, a koje poslove je obavljao i u vrijeme nastanka kvara na t.m.v., da je nakon što je izvršena generalka na motoru, primijećeno da kamion troši veću količinu ulja, o čemu je preduzeće „Servis Burić“ d.o.o. J. odmah obaviješteno. Zakonski zastupnik tužitelja je nakon navedenog obavještenja, donosio ulje od sebe i dosipao u kamion. Svjedok je naveo i da nije bio član komisije, ali da je imao zadatak da izvadi i fotografiše zračni filter koji je po navodima svjedoka, izgledao kao nov.

U svom iskazu svjedok S. S. je, u bitnome, naveo da je zaposlenik kod tužitelja, da su mu poznati detalji oko predmetnog kvara na motoru, odnosno da mu je poznato da je navedeni kamion popravljen i da su nakon toga uslijedili određeni problemi na tom kamionu, da su, budući da se kvar desio u garantnom roku, tražili od tuženog da otkloni kvar, a što isti nije učinio, zbog čega je došlo do ovog spora. Naveo je i da je nakon nastupanja štete, bilo nekih pokušaja dogovora sa tuženim, ali da nije došlo do realizacije, da se kvar desio na dijelu koji je bio zamijenjen i koji je bio pod garancijom, da je kamion u tom vremenu bio van upotrebe, da su tražili ponudu od ovlaštenog serviseru za popravku navedenog kamiona, te da je predračun glasio na iznos između 60.000,00 KM – 70.000,00 KM. Obzirom da se radilo o velikom iznosu, duži vremenski period, kamion je stajao nepopravljen. U navedenom periodu, za potrebe tužitelja, a zbog kvara na navedenom kamionu, tužitelj je iznajmljivao kamion, nakon čega je pokrenut postupak nabavke i popravke predmetnog kamiona.

U svom iskazu svjedok A. L. je, u bitnome, naveo da je zaposlenik kod tužitelja i da radi na poslovima vozača već 14 godina, da se sjeća kvara na predmetnom kamionu sa kojim je upravljao u trenutku štetnog događaja, da je prije štetnog događaja, a nakon što je tuženi izvršio popravak motora, predmetni kamion trošio ulje o čemu je uredno obavještavao svoje nadređene, a koji su prema njegovom saznanju, obavijestili i tuženog. Također je naveo i da je predmetni kamion u dvije smjene, potrošio 6 litara motornog ulja i da je upravo tuženi dosuo navedeno ulje u navedeni kamion. Tog dana, kada se desio štetni događaj, navodi da je dobio informaciju da je M. B., trebao doći da pregleda vozilo i da je isto nakon što bi „uradio“ MZ B. i istovario vozilo, odvezao u radionicu kako bi se izvršio pregled istog. Naveo je i to i da je u međuvremenu dolaskom na kružni tok u naselju I., kojom prilikom se kretao oko 30 km/h, došlo do eksplozije, kojom prilikom je iscurilo svo ulje, permant i ostalo. Prije štetnog događaja, navodi da je na informaciju da predmetni kamion troši ulje, zakonski zastupnik tuženog reagovao na način da je to normalno, obzirom da je na kamionu urađena generalka motora i da je potrebno vrijeme da sve to „legne“. Naposljetku je istakao i da je predmetno vozilo bilo izvan

funkcije više od godinu dana, te da neposredno prije štetnog događaja, nije dobio nikakvo upozorenje na kontrolnoj tabli.

U svom iskazu svjedok S. M. je, u bitnome, naveo da je prisustvovao pregledu predmetnog vozila, ali da se ne sjeća detalja i da ostaje kod svih navoda iznesenih u svom nalazu koji je sačinio neposredno nakon pregleda predmetnog t.m.v.

Iskaze svjedoka A. L., S. S., M. M., G. S. i R. P., sud je prihvatio, jer su objektivno i uvjerljivo svjedočili o činjenicama o kojima su imali neposredna saznanja. Iskazi navedenih lica, nisu dovedeni u sumnju, niti ostalim provedenim dokazima, prije svega, materijalnom dokumentacijom koja se nalazi u spisu predmeta, te nalazom i mišljenjem vještaka mašinske struke.

S druge strane, sud nije poklonio vjeru iskazu zakonskog zastupnika tuženog u onom dijelu u kojem je tvrdio da je osnovni uzrok za kvar na predmetnom t.m.v. filter zraka, budući da ova činjenica ne proizilazi kako iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke, tako ni iz iskaza naprijed navedenih svjedoka koji su u svojim iskazima bili decidni da je nakon što se desio predmetni štetni događaj, izvršen uvid, između ostalog, i u zračni filter koji je bio u cijelosti ispravan i čist. Sud također zakonskom zastupniku tuženog nije poklonio vjeru ni u dijelu u kojem je tvrdio da ga tužitelj, odnosno uposlenici istog, nisu obavijestili o trošenju ulja nakon izvršene opravke motora, budući da suprotno proizilazi iz svih ostalih provedenih dokaza. Naposljetku, sud nije prihvatio ni mišljenje vještaka Samira Mršić koji je sačinio nalaz i mišljenje na okolnosti uzroka kvara na predmetnom t.m.v. u dijelu u kome je tvrdio da je do štete došlo usljed naglog povlačenja veće količine ulja od strane turbine prema usisu motora, a što je bilo uzrokovano blokiranim filterom zraka za motor, ovo, stoga, jer iz izjave naprijed navedenih svjedoka, proizilazi da je filter zraka bio čist i skoro nov, dok iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Frane Lovrić, proizilazi da do ove štete nije i ne može doći zbog zaprljanog filtera zraka.

Iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Frane Lovrić, ovaj sud je utvrdio da je do štete došlo tako što je došlo do probijanja klipnjače na bloku motora na dva mjesta i loma same klipnjače i to se dogodilo samo na cilindru broj 5, došlo je i do pucanja glave vijka koji čvrstim vijčanim spojem veže uho klipnjače i polovičnu obujmicu na koljeno radilice. U konkretnom slučaju, došlo je do lokalnog oštećenja navoja vijka po cijeloj visini navoja, i trganja glave vijka i to na zadnjem navoju uz glavu i vidan je bio manji deformacioni dio, koji je vjerovatno „stvorio zarezni učinak“. Vijak je imao oznaku 11.9. što znači da je isti visokog kvaliteta, te da je potrebna sila da odbije glavu vijka $F=53.280N$, uz konstataciju da tako visoka sila ne može nastati sagorijevanjem u cilindru i to u deklariranoj snazi motora $P=213\text{ kW}$. Sud je nadalje utvrdio i da su u konkretnom slučaju postojale dvije mogućnosti koje su uzrokovale trganje glave i to vijak sa serijskom greškom i druga mogućnost da vijak nije zavrnut sa propisanim priteznim momentom. Vještak je u svom nalazu naveo i da je pokušao dva puta doći do otrgnute glave vijka, kako bi mogao nedvojbeno utvrditi koji je uzrok doveo do pucanja navedenog vijka. Zbog navedenog oštećenja vijka, koje je imalo svoj početak odmah poslije obavljenog servisa zamjene cilindra, i koje je trajalo približno tri mjeseca, stanje se stupnjevalo na način da se na kraju dogodilo trganje glave vijka. Vještak je u nalazu naveo da su to za oko neopažene stvari, ali da je to uzrok koji je doveo do dodatnog radijalnog pritiska na košuljicu i konstantnog dodatnog povećanja trenja unutar cilindra i klipa, zbog čega je nastao veći pritisak ulja kroz brizgaljke, a što je dovelo i do pojave veće potrošnje ulja, jer je došlo do konstantnog povećanja trenja i rasta temperature, te sagorijevanja ulja. U konkretnom slučaju, kvar je prijavljen poslije preveženih 30.000 km, odnosno predmetno t.m.v. je korišteno tako oko tri mjeseca, a u takvim slučajevima, dolazi do povećanja zvuka, rada motora, te pada moć motora tj. smanjenja vuče i adekvatno tome je da vozač povećava gas da bi se

vozilo bolje kretalo, pri tome ne znajući da takvim postupkom dolazi do povećanja pritiska u sistemu razvođenja ulja do komponenti motora koje koriste ulje kao što je i cilindar broj 5, a posebno da dolazi do povećanja pritiska ulja na turbinski dio motora. Navedeno, dovodi do nepravilnog rada injektora za ubrizgavanje smjese goriva u cilindar, a što u konačnici znači da je iz navedenih razloga nastao radni poremećaj koji se daljom upotrebom samo povećavao sve do dovođenja i akumulacije ulja u radni prostor cilindra i samim tim je uzrokovao smanjenje hoda čela klipa, jer je po zakonu hidraulike o nestišljivosti povećanjem dotoka ulja, došlo do pojave višestrukog povećanja sile na čelo klipa, a potom i do klipnjače. Po navodima vještaka, u ovoj verižnoj reakciji je koljeno radilice bilo u zoni spuštanja prema klipu i pošto nije moglo potisnuti klip do čela cilindra, došlo je do havarije. U takvom slučaju, popušta najslabiji dio u toj sprezi, a to je da puca glava vijka i tada nastaju velike radijalne (poprečne) sile u cilindru, gdje prvo poslije glave vijka, puca čelo klipa, zatim klipnjača, te na kraju odlomljena klipnjača probija blok motora i samim tim se zaustavlja motor. Iz navedenog, jasno proizilazi da je u konkretnom slučaju došlo do uljnog hidrauličnog udara na motoru navedenog t.m.v. tip motora FL 64, tako da je nastala veća nepopravljiva šteta na bloku motora i petom cilindru.

Sud je nalaz vještaka mašinske struke Frane Lovrić, prihvatio kao pouzdan dokaz u pogledu uzroka nastanka štete na predmetnom t.m.v., jer se njegova dokazna snaga ne dovodi u sumnju, tim prije, jer je vještak detaljno obrazložio nalaz na glavnoj raspravi i odgovorio na sva pitanja i primjedbe parničnih stranaka. Vještak je u svom nalazu i mišljenju na detaljan način opisao uzrok i posljedicu štetnog događaja, kao i „ponašanje“ predmetnog t.m.v. prije nastanka kvara, a čiji opis odgovara iskazima svjedoka A. L., R.P., M. M. i G. S.

Dakle, iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke, ovaj sud je utvrdio da je u konkretnom slučaju došlo do uljnog hidrauličnog udara na motoru predmetnog t.m.v., a da je osnovni uzrok za nastanak istog, pucanje glave vijka, do kojeg je došlo ili iz razloga što je vijak bio sa serijskom greškom ili što isti nije bio propisno zavrnut sa propisanim priteznom momentom. Sud je također utvrdio i da su navedeni vijci morali biti postavljeni, odnosno zamijenjeni prilikom rada na motoru od strane tuženog i da do navedene havarije na motoru ni u kom slučaju nije moglo doći usljed „problema“ sa zračnim filterom. Dakle, iz navedenog nalaza i mišljenja, ovaj sud je utvrdio postojanje uzročno - posljedične veze između popravke predmetnog t.m.v. izvršenog od strane tuženog i nastale štete, pri tome cijeneći da je tuženi odgovoran kako za rad, tako i za ugrađene dijelove.

Naime, iz provedenih dokaza, prije svega, iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke, ovaj sud je utvrdio da je usljed oštećenja vijka na pesnici klipnjače i radilice došlo do probijanja klipnjače na bloku motora na dva mjesta i loma same klipnjače, a što se dogodilo samo na cilindru broj 5. U konkretnom slučaju, došlo je i do lokalnog oštećenja navoja vijka po cijeloj visini navoja i trganja glave vijka i to na zadnjem navoju uz glavu i vidan je bio samo manji deformacioni dio, koji je vjerovatno stvorio „zarezni učinak“. Da je do štete došlo na način kako je to u svom nalazu i mišljenju opisao vještak mašinske struke, proizilazi i iz iskaza svjedoka A. L., M. M., R. P., te G. ., koji su u svom iskazu naveli da je kamion u spornom periodu trošio veće količine ulja od propisanog i da su upravo navedenu činjenicu prijavljivali zakonskom zastupniku tuženog koji ih je uvjeravao da je to normalna pojava i koji je čak donosio svoje ulje, kako bi isto dosipao u motor. Vještak je u svom nalazu i mišljenju opisao mehanizam nastanka kvara, uzroke, te posljedicu, te je iznoseći svoj nalaz i mišljenje, potvrdio upravo ponašanje samog kamiona prilikom vožnje, te znatno veću potrošnju motornog ulja od uobičajenog, a što u biti potvrđuje navode naprijed navedenih svjedoka.

Nadalje, iz ugovora o nabavci i ugradnji robe, broj predmeta 02.07/3-02728/22, broj akta 02.07/1-23-AF-011 od 18.01.2023. godine, te računa-otpremnice broj 176/2023 od 05.05.2023. godine, dovodeći u

vezu navedene akte s nalazom i mišljenjem vještaka mašinske struke iz čijeg nalaza i mišljenja proizilazi da radovi navedeni u navedenom ugovoru, a koji se odnose na ugradnju seta kvačila sa cilindrom kvačila, te usluga ravnjanja glave motora i ostalih potrebnih površina na motoru, nije bila neophodna i da se ne može uračunati u nastalu štetu, te kod utvrđenja da ugradnja seta kvačila sa cilindrom kvačila iznosi 3.800,00 KM bez PDV-a, odnosno 4.446,00 KM sa PDV-om, dok cijena usluge ravnjanja glave motora i ostalih potrebnih površina na motoru iznosi 950,00 KM bez PDV-a, odnosno 1.111,50 KM sa PDV-om, ovaj sud je utvrdio da ukupna šteta nastala na predmetnom t.m.v. iznosi 33.052,50 KM u koji iznos je uključen i PDV-e.

Iz provedenih dokaza, ovaj sud je nadalje utvrdio da je u skladu s odredbom člana 15. Okvirnog sporazuma JP „Komunalno Brčko“ d.o.o. Brčko distrikt BiH, zbog neizvršenja ugovorom preuzetih obaveza od strane preduzeća „Servis Burić“ d.o.o. J., aktivirana bankarska garancija, te da je po tom osnovu, tužitelj naplatio iznos od 11.000,00 KM.

S druge strane, s pravom je tuženi tokom postupka ukazivao da prilikom obračuna visine materijalne štete na predmetnom t.m.v. u vlasništvu tužitelja, nije trebao uzeti u obzir i vrijednost PDV-a, jer prema odredbi člana 32. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 9/2005, 35/2005, 100/2008 i 33/2017), tužitelj ima pravo na odbitak ovog poreza (nakon što izvrši popravku kod obveznika ove vrste poreza), budući da se radi o kupovini usluga koje se koriste u svrhu poslovanja koje vrši (popravka teretnog motornog vozila koje koristi za obavljanje poslovne djelatnosti). Dakle, u skladu sa načelima savjesnosti i poštenja (član 12. Zakona o obligacionim odnosima), zabrane prouzrokovanja štete (član 16.) i savjesnog ponašanja u izvršavanju i ostvarivanju prava (član 18.), tužitelj treba da koristi zakonom priznato pravo na odbitak ulaznog poreza na dodatnu vrijednost prilikom kupovine usluge popravke predmetnog vozila, odnosno radi se o dijelu štete (novčani iznos na ime PDV-a) koji tužitelj u konačnim sopstvenim radnjama može u cijelosti otkloniti, a koji princip, suprotno rezonu zakonskog zastupnika tužitelja, u potpunosti korespondira sa stavom izraženim u odluci Kantonalnog suda u Širokom Brijegu (prema obrazloženju odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj AP-1359/20 od 06.05.2020. godine).

Stoga, kada se ima u vidu da je za popravku predmetnog t.m.v. tužitelju bio potreban novčani iznos od 28.250,00 KM bez uračunatog PDV-a i kada je tužitelj aktivirao bankarsku garanciju i po tom osnovu naplatio iznos od 11.000,00 KM, ovaj sud zaključuje da je po ovom osnovu, tuženi dužan tužitelju isplatiti dodatni iznos od 17.250,00 KM, zbog čega je primjenom naprijed navedenih odredbi Zakona o obligacionim odnosima, i odlučio kao u stavu I izreke ove presude.

S druge strane, bankarska garancija predstavlja instrument koji obvezuje banku da plati određeni iznos novca klijentu u slučaju da isti ne ispuni određene obaveze prema trećoj strani. To je vrsta finansijske garancije koja se često koristi u poslovnim transakcijama kao sigurnosni mehanizam za zaštitu interesa svih uključenih strana. Bankarska garancija se vraća klijentu nakon isteka njenog roka važenja pod uslovom da klijent nije prekršio ugovorne obaveze koje su bile predmet garancije. U konkretnom slučaju, tuženi je prekršio ugovorne obaveze koje su bile predmet garancije i tužitelj je po tom osnovu izvršio naplatu iznosa od 11.000,00 KM, a koji novčani iznos je koristio u cilju djelimične naknade štete koju je pretrpio zbog neispunjenja ugovornih obaveza od strane tuženog, odnosno zbog štete koju mu je pričinio tuženi. Cijeneći da se ne radi o neosnovanom obogaćenju, stoga je ovaj sud protutužbeni zahtjev tuženog kojim je tražio povraćaj iznosa od 11.000,00 KM i odbio kao neosnovan, te odlučio kao u stavu II izreke ove presude.

Sud je, na osnovu odredbe člana 277. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima i odredbe člana 3. Zakona o visini stope zatezne kamate ("Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine" broj 2/02 i 25/08), a u skladu sa praksom sudova Brčko distrikta BiH, tužitelju pored dosuđenog iznosa po osnovu materijalne štete, dosudio i zakonsku zateznu kamatu i to počev od 10.05.2023. godine, kao dana kada je izvršen izdatak po osnovu plaćanje popravke predmetnog t.m.v., zbog čega je sud sa viškom tužbenog zahtjeva, u dijelu zakonskih zateznih kamata, a za period počev od 30.11.2020. godine pa do 10.05.2023. godine, tužitelja odbio, te odlučio kao u stavu I izreke ove presude.

Cijeneći uspjeh podjednak uspjeh tužitelja i tuženog u ovom postupku, stoga je ovaj sud i odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

SUDIJA
Admir Salihović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom sudu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u roku od 30 dana od dana prijema prepisa iste, a putem ovog suda.